

Forum Romanum Scripts

Forum Romanum Editio XX: Odi et Amo

54 BC

I. SALUTATIO

Favonius: Salvete, omnes! Mihi nomen est Marcus Favonius et hoc est Forum Romanum! Quid novi est hodie? Summatim praedicam: hodie audiemus de carminibus Catulli, nam nobiscum est mulier quae dicit se esse Lesbiam ipsam— mulierem illam apud carmina Catulli et formosam et famosam. Hoc facto, feliciter nobis eveniet ut possimus audire Valerium Catullum, poetam ipsum, recitantem unum e suis carminibus. Omnia haec—plus etiam—agentur hac editione Fori Romani. Ante omnia, autem, ecce Dictum Hodiernum!

II. DICTUM HODIERNUM

Lector: Hoc est dictum hodiernum: Amantes sunt amentes.

III. QUID NOVI?

Favonius: Verba notanda. Et nunc videamus quid novi sit. Hi nuntii modo Romam adlati sunt: Gaius Iulius Caesar, proconsul in Gallia, bellum Britannis iterum intulit! Et nunc ad alias res. Ego nuper inter cenam sumptuosam, apud Marcum Crassum consulem, audivi illum poetam Valerium Catullum unum e carminibus recitantem. Nonnulli carmina Catulli amant, nonnulli oderunt. Cum sic loquamur, opportunum est introducere mulierem quae dicit se esse Lesbiam illam, mulierem bene notam omnibus qui Catulli carmina audiverunt. Haec “Lesbia” est cum Iulia Pauli.

IV. PERSONA NOTANDA

Iulia: Gratias, Favoni. Carmina Catulli sunt bene nota—aut fortasse male nota—totam per Urbem Romam. Atque his de carminibus nemo est aut melius aut peius nota quam Lesbia illa. His dictis, gratum est mihi hoc dicere: hodie nobiscum est quaedam mulier quae declarat se esse illam Lesbiam, puellam quondam Catulli poetae. Multum salve, Lesbia!

Lesbia: Salve, Iulia Pauli.

Iulia: Gaudemus maxime te adesse nobiscum, Lesbia, quia omnes volunt cognoscere plura de te.

Lesbia: Et pergratum est mi adesse vobiscum nam mihi placet esse in Foro Romano—id est, in hoc spectaculo optimo.

Iulia: Gratias, Lesbia. Nimis benigna es.

Lesbia: At vero, praesertim mihi placet adesse quod iam dudum cupiebam Aulum Serenum ipsum praesentem videre! Quam bellus homo est—quaviscumque tempestate!

Iulia: Facete dictum, Lesbia. Sed tamen, narres pauca de hac “familiaritate” cum illo poeta Valerio Catullo.

Lesbia: Ita faciam libenter. Verum dicis: Catullum bene novi, ut ita dicam.

Iulia: Ubi tu primum Catullum aspexisti?

Lesbia: Non pro certo memini. Ut mi videtur erat apud virum...em oblita sum. Non memini ubi essemus.

Iulia: Nil refert. Narra nobis, quaeso, vidistine tu illum aut ille te?

Lesbia: Si recte memini...ego cum quodam homine lepide loquebar ridebamque identidem, cum aspexi hunc—Gaium Catullum—me spectare stupefactum quasi lupus fame paene confectus.

Iulia: Horrendum visu!

Lesbia: Non tam horrendum, ut mi visum est. Melius *inspectari* quam *non* spectari, nonne?

Iulia: Lepide. At vero, nunc memini. Erat sic ut in illius versibus:

“Ille mi par esse deo videtur
ille, si fas est, superare divos
qui sedens adversus identidem te...”

Lesbia: Sic erat, atque “lingua sed torpet, tenuis sub artus / flamma demanat” et cetera.

Iulia: Itaque quid tunc?

Lesbia: Quid tunc? Ego mulier eram, ille amans cupidus erat. Cetera, quis nescit?

Iulia: Etiam lepide, sed cave ne sis tam lasciva, Lesbia! Nonne te pudet ita dicere?

Lesbia: Nil me pudet.

Iulia: Hoc in aperto est. Sed tamen, perge dicere, quaeso, de hoc amore inter te et Valerium Catullum.

Lesbia: Quid dicam? Eram mulier urbana et ille adulescens amans atque poeta doctus. Primo omnia optime suavissimeque agebantur...

Iulia: Sed deinde...

Lesbia: Sed deinde...at vero tu bene scis: “Da mi basia mille, deinde centum, dein mille altera, dein secunda centum...” Nimis erat! Immo etiam taedet obestque magis. “Sat superque” dixi.

Iulia: Tu ergo non dilexisti eum ita ut ille te, nonne?

Lesbia: Ille me amabat plus quam oculos suos...

Iulia: Sed tu...

Lesbia: Sed ego ... melius hoc dicere: Oculi mei amabant alios plus quam Catullum.

Iulia: O factum male! O miselle Catulle!

Lesbia: Re vera, quondam fulsere vere candidi nobis soles. Sed omnia mutantur. Melius est, ut mi videtur, quod vides perisse, perditum ducere. Quare iam amplius te excrucies?

Iulia: Cur etiam. Sed tamen, vae nobis, nil temporis relictum est. Summas ergo gratias tibi ago, Lesbia, et bene vale. Totum est, Favoni. Rursus ad te!

V. DE LUDIS (Recitatio)

Favonius: Et nunc, praesto est Scirtus Agitator!

Scirtus: Avete omnes! Scirtus Agitator nominor sed, vae nobis, ludi non sunt hodie. Sed voluptatis vestrae causa—qualiscumque erit—audiemus Catullum ipsum recitantem unum e carminibus.

Catullus:

Furi et Aureli, comites Catulli –
sive in extremos penetrabit Indos,
litus ut longe resonante Eoa
    tunditur unda,
sive in Hyrcanos Arabasve molles,
seu Sagas sagittiferosve Parthos,
sive quae septemgeminus colorat
    aequora Nilus,
sive trans altas gradietur Alpes,
Caesaris visens monimenta magni,
Gallicum Rhenum, horribile aequor, ulti-
mosque Britannos –

omnia haec, quaecumque feret voluntas
caelitum, temptare simul parati,
pauca nuntiate meae puellae
    non bona dicta:
cum suis vivat valeatque moechis,
quos simul complexa tenet trecentos,
nullum amans vere, sed identidem omnium
    ilia rumpens;
nec meum respectet, ut ante, amorem,
qui illius culpa cecidit velut prati
ultimi flos, praetereunte postquam
    tactus aratro est.

Scirtus: Ita est ut mater mea semper dixit, “Amantes sunt amentes!” Sane hoc carmen aliquid veri habet, sed de aliis carminibus Catulli...nugae, si me roges, nil nisi nugae! Nam qui Romanus vult audire de rebus quam levissimis... “passer deliciae meae puellae.” Quisnam curat? Gaudeo passerem mortuum esse! Melius si poetae Romani res gestas gloriosas canant—exempli gratia, de aurigis audacibus qui, quasi heroes prisci, multas palmas in Circo complent! Immo etiam, Valeri Catulle, tu ineptus es, aio, multo ineptior Marrucino Asinio aut Arrio illo qui fluctus Ionios “**H**ionios” dixit!... Sed tamen, ut dicunt in ludis scaenicis “Haec est fabula!” Itaque, spectator bone, vive valeque et otiosus esto!

V. TEMPESTAS HODIERNA

Favonius: Tempus est audire de tempestate hodierna. Itaque, ecce Aulus Serenus!

Serenus: Gratias tibi ago, Favoni. Audistine id quod Lesbia dixit: me esse hominem bellum—quacumque tempestate?

Favonius: Etiam audivi. Sed mulier fatuo quod dicit Sereno, in vento et rapida scribere oportet aqua!

Serenus: Fugit te, Favoni. Sed tamen, videamus quaenam sit tempesta hodie. Hodie Romae, quam dies bellissimus, ut saepe fit primo vere! Ita est ut Catullus scripsit:

“Iam ver egelidos refert tepores...”

Iam mens praetrepidans avet vagari,
iam laeti studio pedes vigescunt!”

Et qualis sit tempestas alibi circum mare nostrum, fortasse requiris? Scio. Apud “monimenta magni Caesaris”—id est, apud “Gallicum Rhenum horribilesque ultimosque Britannos”—pluit, nec mirum. In parte orientali, apud “Arabas molles” et “sagittiferos Parthos” sol plerumque lucet. Etiam sol lucet in Aegypto ubi “septemgeminus colorat aequora Nilus.” Sed tamen, tempus fugere sentio et excrucior. Ergo eundem est mihi. Aulus Serenus sum atque spero caela sint vobis valde serena!

VII. VALEDICTIO

Favonius: Gratias, Serene. At tamen, ut repetamus nuntios principales: Gaius Iulius Caesar bellum Britannis iterum intulit—sane res gestae litteris dignae. Itaque, spectatores, totum est ad hanc editionem Fori Romani. Gratias summas agimus et vobis feliciter eveniat. Valet omnes!